

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS		
Metody inwentaryzacji ptaków			13.1.1281		
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot					
Pracownia Ornitologii					
Studia					
wydział		kierunek		poziom	
Wydział Biologii		Ochrona zasobów przyrodniczych		pierwszego stopnia	
				forma	
				stacjonarne	
				moduł	
				wszystkie	
		specjalnościowy		wszystkie	
		specjalizacja		wszystkie	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)					
dr Agnieszka Ożarowska					
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin				Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć				1	
Ćw. laboratoryjne				SZACOWANIE CZASU PRACY	
Sposób realizacji zajęć				Udział w zajęciach – 15 godz.	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej				Samodzielna praca studenta – 10 godz.	
Liczba godzin				RAZEM: 25 godz.	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.					
Termin realizacji przedmiotu					
2021/2022 letni					
Status przedmiotu			Język wykładowy		
fakultatywny (do wyboru)			polski		
Metody dydaktyczne			Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
<ul style="list-style-type: none">- Dyskusja- Praca w grupach- Zajęcia w laboratorium (analiza zebranego materiału i wnioskowanie) i w terenie (obserwacja i dokumentacja)			Sposób zaliczenia		
			Zaliczenie na ocenę		
			Formy zaliczenia		
			kolokwium praktyczne oraz końcowe kolokwium pisemne		
			Podstawowe kryteria oceny		
			Warunkiem zaliczenia przedmiotu są:		
			- pozytywna ocena z kolokwium praktycznego oraz pisemnego kolokwium końcowego (ewentualna poprawa w formie ustnej).		
			Kolokwia zaliczane i oceniane są wg wskaźnika procentowego (Regulamin Studiów UG). W przypadku nieuzyskania zgodnego z regulaminem procentu wiedzy, student przystępuje do odpowiedzi ustnej.		
			- obecność na zajęciach		
			Student ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach, a w razie nieobecności należy ją usprawiedliwić zgodnie z §11 Regulaminu Studiów UG.		
			Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uczestnictwo w co najmniej 85% zajęć.		
			Student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na zajęciach w sposób i w terminie wskazanym przez prowadzącego zajęcia.		
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się					

zakładany efekt kształcenia	sposób weryfikacji
O_W04	kolokwia: praktyczne i pisemne
O_W13	kolokwia: praktyczne i pisemne
O_U01	kolokwia: praktyczne i pisemne
O_U04	kolokwium praktyczne
O_U06	kolokwium praktyczne
O_K02	obserwacja pracy i postaw studenta
O_K04	obserwacja pracy i postaw studenta
O_K07	obserwacja pracy i postaw studenta

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

1. Poznanie różnorodności faunistycznej krajowych gatunków ptaków.
2. Znajomość cech diagnostycznych ptaków umożliwiających rozpoznawanie gatunków, znajomość polskich i łacińskich nazw wybranych gatunków fauny.
3. Umiejętność doboru i zastosowania odpowiednich metod oceny liczebności wybranych gatunków ptaków w terenie oraz opracowania zebranego materiału.

Treści programowe

Wykrywanie i rozpoznawanie gatunków ptaków na podstawie ich obserwacji oraz opisu w oparciu o cechy diagnostyczne. Wykrywanie i rozpoznawanie gatunków ptaków na podstawie obserwacji zachowania (w tym śpiewu). Metody oceny liczebności populacji ptaków z uwzględnieniem sezonowości oraz cyklu życiowego tych zwierząt (metody stosowane w okresie lęgowym, podczas wędrówek i zimowania). Etyka badań terenowych oraz zasady badań gatunków wrażliwych na niepokoje przez człowieka.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

Bezzel E. 2010. Jakie to pióro? Multico, Warszawa.
 Brown R., Fergusson J., Lawrence M., Lees D. 2006. Tropy i ślady ptaków. Muza SA, Warszawa.
 Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. [red.]. 2015. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa.
 Cieślak M., Dul B. 2009. Pióra. Identyfikacja gatunków rzadkich. Natura Publishing House, Warszawa.
 Jabłoński B., Gotzman J. 1972. Gniazda naszych ptaków. PZWS, Warszawa.
 Jonsson L. 1998. Ptaki Europy i obszaru śródziemnomorskiego. Muza SA, Warszawa.
 Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość środowiskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
 Meissner W. 2011. Metody zimowych liczeń ptaków wodnych. FWIE.
 Romanowski J. 1990. Śladami zwierząt. Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa.
 Svensson L., Mullarney K., Zetterstrom D., Grant P. J. 2009. Przewodnik Collinsa Ptaki. Multico, Warszawa.
 Oraz publikacje, opracowania i instrukcje dostępne na stronach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://www.gios.gov.pl/> oraz <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/o-programie>).

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Biuletyn Monitoringu Przyrody 8 (2011/1). Monitoring populacji ptaków w latach 2008 – 2009. GIOŚ, Warszawa.
 Biuletyn Monitoringu Przyrody 9 (2012/1). Monitoring populacji ptaków w latach 2010 – 2012. GIOŚ, Warszawa.
 Bouchner M. 1992. Przewodnik Śladami Zwierząt. Multico, Warszawa.
 Kopij G. 2015. Metoda kartograficzna: wersje uproszczone czy kombinowane? Orn. Pol. 56:137–145.
 Kosiński Z., Kupczyk M. 1998. Dokładność metody obchodzenia w porównaniu z kombinowaną odmianą metody kartograficznej i możliwość jej zastosowania w monitoringu ptaków wodnych. Not. Orn. 39: 243–252.
 Tomiałojć L. 2014. Metoda kartograficzna: oceny liczebności ptaków przeprowadzane w warunkach hałasu śródmiejskiego i przy niejednakowym doświadczeniu. In: Indykiewicz P., Böhrner J. (eds). Urban fauna: Animal, Man, and the City – Interactions and Relationships, ss. 179–193.
 Tomiałojć L., Verner J. 1990. Do point counting and spot mapping produce equivalent estimates of bird densities? Auk 107: 447–450.

B. Literatura uzupełniająca

Czapulak A., Lontkowski J., Nawrocki P., Stawarczyk T. ABC obserwatora ptaków. Muzeum Okręgowe w Radomiu.
 Ożarowska A., Zaniewicz G., Meissner W. 2016. Blackcaps *Sylvia atricapilla* on migration: a link between long-term population trends and migratory behaviour revealed by the changes in wing length. Acta Ornithol. 51: 211–219.
 Publikacje i opracowania dostępne na stronach:

- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://www.gios.gov.pl/> oraz <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/o-programie>)
- Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków: <http://www.otop.org.pl/>
- Komitetu Ochrony Orłów: <http://www.koo.org.pl/>
- Grupy Badawczej Ptaków Wodnych KULING: <http://www.kuling.org.pl/index.html>
- Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk: <http://www.stornit.gda.pl/start.html>

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>Przedmiot realizuje efekty uniwersalne i obszarowe PRK: P6S_WG, P6S_WG1, P6S_WG3, P6S_UW, P6S_UO, P6S_UW1, P6S_UW2, P6S_KO, P6S_KR</p> <p>Efekty dla kierunku OZP: O_W04, O_W13, O_U01, O_U04, O_U06, O_K02, O_K04, O_K07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia charakterystykę, ewolucję i identyfikuje krajowe gatunki ptaków (O_W04) - przedstawia podstawowe metody i techniki inwentaryzacji ptaków oraz możliwości ich wykorzystania w ochronie tych zwierząt (O_W13)
	Umiejętności <ul style="list-style-type: none"> - stosuje właściwe narzędzia badawcze oraz zachowuje poprawną kolejność czynności w pracach terenowych (umie prawidłowo przeprowadzić obserwację, zanotować cechy diagnostyczne i zidentyfikować krajowe gatunki ptaków) (O_U01) - pod kierunkiem opiekuna planuje i wykonuje proste zadania badawcze (monitoring liczebności) z zakresu zoologii i ekologii ptaków (O_U04) - przeprowadza obserwacje oraz wykonuje w terenie podstawowe pomiary biologiczne (O_U06)
	Kompetencje społeczne (postawy) <ul style="list-style-type: none"> - potrafi efektywnie pracować w zespole (O_K02) - świadomie stosuje zasady bioetyki, respektując rozporządzenia w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (O_K04) - jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt/materiały i własną pracę oraz szanuje pracę innych (O_K07)
Kontakt	
agnieszka.ozarowska@biol.ug.edu.pl	